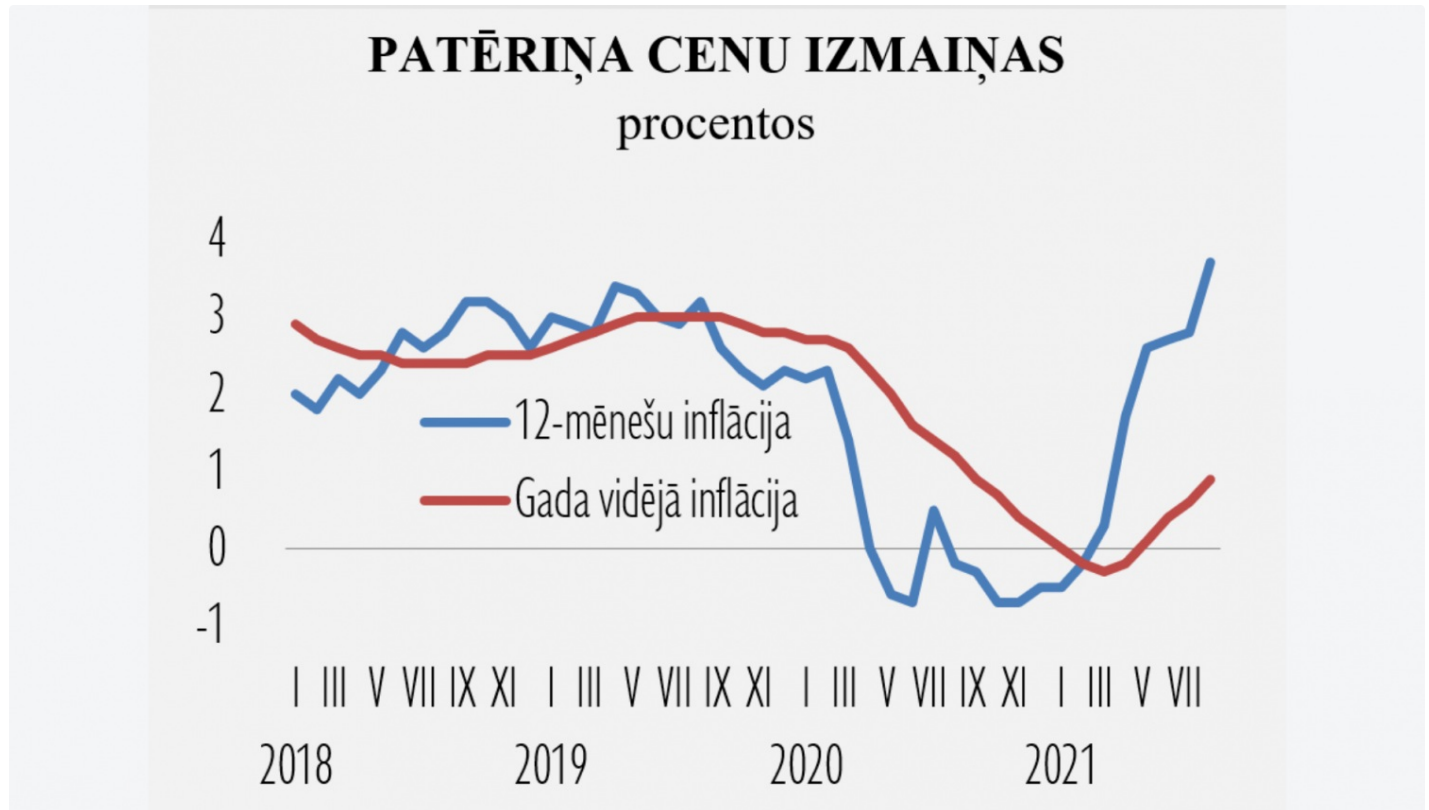




Augustā vērojams mēnesim neraksturīgs cenu kāpums

Publicēts: 08.09.2021.

[Jaunami](#)[Statistika](#)

Pēc Centrālās statistikas pārvaldes datiem šī gada augustā, salīdzinot ar jūliju, patēriņa cenu līmenis pieauga par 0,4%. Precēm tas pieauga par 0,3%, bet pakalpojumiem – par 0,5 procentiem.

Augusta mēnesim ir raksturīgs cenu samazinājums, kas saistīts ar sezonāliem faktoriem. Tomēr šī gada augustā cenas pieauga, ko veicināja cenu kāpums energoresursiem un pārtikas produktu cenu lēnāks kritums nekā tas raksturīgs šim mēnesim. Iepriekš cenu kāpums augustā bija vērojams 90.gadu sākumā, 1997.gadā, 2007.gadā un 2019.gadā.

Lielākā palielinošā ietekme augustā bija cenu pieaugumam elektroenerģijai un siltumenerģijai. Cena elektroenerģijai pieauga par 4,6%, savukārt cena siltumenerģijai pieauga par 3,2%, ko noteica straujais dabasgāzes cenas pieaugums pasaules naftas cenu kāpuma dēļ. Paredzams, ka septembrī turpināsies cenu kāpums siltumenerģijai, jo par siltumenerģijas tarifa paaugstināšanu no 1.septembra paziņojusi AS “Rīgas siltums”. Cenu kāpums elektroenerģijai un siltumenerģijai kopā kopējo patēriņa cenu līmeni palielināja par 0,3 procentpunktiem.

Liela palielinošā ietekme augustā bija cenu pieaugumam pakalpojumiem par 0,5%, kas kopējo patēriņa cenu līmeni palielināja par 0,1 procentpunktu. Lielākā ietekme bija vērojama cenu kāpumam mājokļa īres maksai, atpūtas un kultūras pakalpojumiem, ēdināšanas un izmitināšanas pakalpojumiem un personisko transportlīdzekļu apkopei un remontam.

Parādoties tirdzniecībā jaunām rudens sezonas precēm, augustā cenas pieauga apģērbiem par 1,7%, kas kopējo patēriņa cenu līmeni attiecīgi palielināja par 0,1 procentpunktu.

Degvielai augustā bija vērojams neliels cenu kāpums – par 0,6%, kas kopējo patēriņa cenu līmeni būtiski neietekmēja. Cenu kāpumu degvielai turpina ietekmēt iepriekšējos mēnešos vērotais straujais pasaules naftas cenu kāpums. Tomēr augustā pasaules naftas cenām bija vērojams kritums – vidēji mēneša laikā par 5,1%. Naftas cenu kritumu ietekmēja bažas par pieprasījuma samazināšanos, pasaulē arvien vairāk izplatoties Covid-19 delta variantam.

Lielākā pazeminošā ietekme augustā bija cenu kritumam pārtikai, tomēr tas bija lēnākais kritums šajā mēnesī pēdējo gadu laikā. Mēneša laikā pārtikas preču cenas samazinājās par 0,3%, kas kopējo patēriņa cenu līmeni samazināja par 0,1 procentpunktu. Lielākā pazeminošā ietekme sezonālu faktoru ietekmē bija cenu kritumam svaigiem dārzeņiem un kartupeļiem, savukārt lielākā palielinošā ietekme bija cenu kāpumam svaigiem augļiem.

Jāatzīmē, ka pasaules pārtikas cenām augustā bija vērojams straujš kāpums pēc krituma iepriekšējos divos mēnešos. Augustā, salīdzinot ar jūliju, tās pieauga par 3,1%. Cenas pieauga visās galvenajās pārtikas grupās, izņemot piena produktiem. Visstraujāk cenas pieauga cukuram, ko turpināja ietekmēt zemākas eksporta iespējas no Brazīlijas salnu un sausuma dēļ. Lielāku cukura cenas kāpumu tomēr kavēja cenu kritums naftai, Brazīlijas reāla pavājināšanās pret USD un labas ražas perspektīvas ES un Indijā. Savukārt piena produktu cenām bija vērojams kritums jau trešo mēnesi pēc kārtas. Augustā to noteica cenu kritums piena pulverim saistībā ar vāju pasaules importa pieprasījumu un augošo eksportu no Okeānijas.

Lielā ietekme bija arī cenu kritumam ar mājokļa iekārtu saistītām precēm par 1,3% kas kopējo patēriņa cenu līmeni samazināja par 0,1 procentpunktu. Citās preču un pakalpojumu grupās cenu svārstības aizvadītajā mēnesī kopējo cenu līmeni būtiski neietekmēja.

2021.gada augustā, salīdzinot ar iepriekšējā gada augustu, patēriņa cenas pieauga par 3,7%. Gada vidējā inflācija bija 0,9 %.

Šogad vidējā gada inflācija varētu būt ap 2,5%, kas būs augstāka par 2020.gadā vēroto. Pandēmijai atkāpjoties un ekonomikai atveseļojoties, patēriņa cenas stabilizēsies. Vienlaikus to joprojām noteiks pasaules cenu svārstības.

Ekonomikas ministrijas vērtējumu sagatavoja

Ieva Šnīdere

EM Analītiskā dienesta analītiķe

<https://www.em.gov.lv/lv/jaunums/augusta-verojams-menesim-neraksturigs-cenu-kapums>